

Autoreferat

1. Imię i nazwisko.

Robert Rybak

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

Doktor nauk społecznych z zakresie nauki o bezpieczeństwie, Wydział Dowodzenia i Operacji Morskich, Akademia Marynarki Wojennej (dalej: AMW), 2013

Tytuł rozprawy doktorskiej: „Wpływ dyscypliny wojskowej na skuteczność zadań realizowanych przez Marynarkę Wojenną w systemie bezpieczeństwa morskiego państwa w ramach Układu Warszawskiego i NATO”

Promotorem rozprawy doktorskiej był prof. dr hab. Jerzy Będźmirowski.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

Od 1 III 2015 r. do chwili obecnej – Instytut Historii i Archiwistyki WNH UMK w Toruniu, adiunkt

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy

Podstawę ubiegania się przeze mnie o nadanie stopnia doktora habilitowanego stanowi monografia pt. *Sztuka operacyjna marynarki wojennej. Analiza wybranych aspektów szkolenia operacyjnego w latach 1955-1990 w świetle dokumentów*, wydana w 2021 roku w Toruniu przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Na pozycję tę, liczącą łącznie 365 stron składa się 15 arkuszy wydawniczych tekstu (w tym 19 załączników). Recenzentami publikacji byli prof. dr hab. Andrzej Makowski z Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni i prof. dr hab. Grzegorz Piwnicki z Uniwersytetu Gdańskiego.

Niniejsza książka zawiera opis wyników badań nad historią morskiej sztuki operacyjnej i szkolenia operacyjnego prowadzonego w Marynarce Wojennej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (MW PRL) w okresie jej funkcjonowania w Układzie Warszawskim.

Prezentowane osiągnięcie jest pierwszym w historiografii wojskowej naukowym ujęciem działalności operacyjnej MW PRL, a poruszane w publikacji zagadnienia były dotychczas słabo znane. Fragmentarycznie sztuką operacyjną MW PRL zajmował się Profesor Jerzy Przybylski, jednakże żadne z jego opracowań nie opisywało prezentowanego problemu badawczego w sposób kompleksowy i nie stanowiło bezpośredniego przedmiotu jego badań.

Również prace Prof. dra hab. Jerzego Będzińskiego, dra hab. Andrzeja Drzewieckiego i dra hab. Bogdana Zalewskiego zajmujących się wybranymi zagadnieniami z historii MW PRL nie obejmowały swym zasięgiem historii morskiej sztuki operacyjnej. Ich autorzy skupiają się głównie na aspektach szeroko rozumianego bezpieczeństwa i relacji polityczno-wojskowych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (PRL) w istniejącym w Europie w latach 1945-1989 układzie politycznym, kształceniu kadry MW PRL i funkcjonowaniu morskiego rodzaju sił zbrojnych w społeczeństwie. Obok opracowań naukowych funkcjonuje również szereg prac popularnonaukowych, które bardzo ogólnikowo odnoszą się do wybranych aspektów historii morskich operacji desantowych planowanych do przeprowadzenia przez MW PRL w obszarze Cieśnin Bałtyckich. Współcześnie problematyka morskiej sztuki operacyjnej MW PRL nie jest podejmowana w wymiarze historycznym i nie powstają na jej temat publikacje naukowe.

Moja monografia stanowi na chwilę obecną najobszerniejszą i jedyną kompleksową analizę kwestii szkolenia operacyjnego realizowanego w Marynarce Wojennej PRL w latach 1955-1990. Jej powstanie było możliwe, przede wszystkim, dzięki kwerendom archiwalnym przeprowadzonym w Archiwum Instytutu Pamięi Narodowej, Centralnym Archiwum Wojskowym, Archiwum Wojskowym w Toruniu Oddział Zamiejscowy w Gdyni. Niestety nie pozwolono mi przeprowadzić kwerendy w rosyjskich archiwach wojskowych, o które bezskutecznie zabiegałem przez kilka lat. Ostatecznie w 2020 roku otrzymałem odpowiedź od Dyrektora Departamentu Archiwów Wojskowych Ministerstwa Obrony Federacji Rosji o braku takiej możliwości, ze względu na uniedostępnianie tego typu dokumentów wojskowych zagranicznym badaczom. Zaistniały brak rekompensowałem pozyskaną radziecką i rosyjską literaturą historyczną, niejednokrotnie znajdującą się poza powszechnym obiegiem ze względu na miejsce jej wydania, tj. wydawnictwa wojskowe. Jej autorami są w dużej mierze radzieccy i rosyjscy dowódcy rodzajów sił zbrojnych, związków taktycznych i jednostek wojskowych zajmujący się historią radzieckich i rosyjskich sił morskich, opisujący w znakomitej większości swoje doświadczenia wojskowe poparte informacjami przywołanymi z wojskowych dokumentów archiwalnych. Wykonałem również kwerendę w bibliotece Akademii Marynarki Wojennej im. adm. floty Związku Radzieckiego N. G. Kuzniecowa w Petersburgu. Dodatkowo przeprowadziłem szeroką kwerendę dostępnych źródeł obcojęzycznych. Pozyskane z różnych źródeł informacje weryfikowałem w wojskowych publikacjach specjalistycznych dostępnych w Centralnej Bibliotece Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Bibliotece Akademii Marynarki Wojennej im. Lecha Kaczyńskiego w Gdyni oraz bibliotekach Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie. Część z nich do niedawna była publikacjami niejawnymi. Zdecydowana większość

z ok. 20 000 przebadanych przeze mnie dokumentów archiwalnych (w tym: korespondencji; sprawozdań; meldunków; referatów; map i dokumentów operacyjnych; tabel; schematów; wykresów; umów i porozumień międzynarodowych; etc.) była udostępniona po raz pierwszy, co świadczy o oryginalności prezentowanej pracy.

Niestety znaczącą trudność w realizacji prowadzonych kwerend spowodowały wprowadzone w 2020 roku ograniczenia pandemiczne związane z COVID-19.

Poddana ocenie monografia została opracowana w układzie chronologiczno-problemowym.

W pierwszym rozdziale odniosłem się do warunków polityczno-wojskowych, jakie zaistniały po II Wojnie Światowej w Europie i związanego z tym położenia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W szczególności skupiłem się na czynnikach decydujących o powstaniu Układu Warszawskiego (UW), jego głównych założeniach oraz sposobie organizacji wraz z kompetencjami powołanych do życia organów. Opisałem treści porozumień będących podstawą jego utworzenia. Przeprowadzona analiza historyczna powołanej do życia w 1955 roku organizacji polityczno-wojskowej pozwoliła wysunąć wniosek, że miała ona na celu konsolidację narodowych Sił Zbrojnych państw członków UW na rzecz realizacji strategii jego głównego organizatora, jakim był Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR). W konsekwencji zawiązania UW funkcjonujące w jego ramach narodowe wojska państw członkowskich uległy unifikacji na wzór radziecki i wykonywały zadania, których podstawową formą realizacji było międzynarodowe współdziałanie wojskowe.

W rozdziale drugim dokonałem omówienia współpracy wojskowej, Marynarki Wojennej (MW) PRL z Ludową Marynarką Niemieckiej Republiki Demokratycznej (LM NRD) i Flotą Bałtycką ZSRR (FB ZSRR), realizowanej w oparciu o powołaną w ramach UW Zjednoczoną Flotę Bałtycką (ZFB). Przeprowadzone przeze mnie badania historyczne pozwoliły na doprecyzowanie wielu kwestii związanych z formalno-prawnym współdziałaniem wojskowym MW PRL i FB ZSRR oraz MW PRL i LM NRD, a także opisanie ustaleń jakie poczyniono w związku z obecnością radzieckich jednostek i sił morskich na obszarze PRL, w tym w bazach i portach morskich, i związanego z tym zabezpieczenia. Odniosłem się również do dokumentów warunkujących zakres współpracy trzech marynarek wojennych udostępniając w publikacji fragmenty fundamentalnych dokumentów, które nie były dotychczas wzmiankowane w historiografii wojskowej, jak na przykład „Основные принципы взаимодействия Краснознаменного Балтийского Флота с военно – морской флотом ПНР и народным флотом ГДР”, czy „Porozumienie w sprawie współdziałania między Marynarką Wojenną Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i siłami morskimi Armii

Ludowej Niemieckiej Republiki Demokratycznej”. Pozwoliło to ukazać charakter oraz zakres podjętego współdziałania. Opisanie historii podejmowanych działań pozwoliło na usystematyzowanie wiedzy na temat obszarów współdziałania trzech flot w początkowym okresie zgrywania wojsk planowanych do użycia na Zachodnim Teatrze Działań Wojennych oraz podejmowanego wspólnego szkolenia operacyjnego. Powyższe stanowiło podwaliny pod organizowaną od 1956 roku, przez Sztab Generalny Sił Zbrojnych Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, Zjednoczoną Flotę Bałtycką Układu Warszawskiego. Problematykę tej ostatniej, ze względu na jej wielkość, opisałem również w innych swoich pracach.

Kolejny rozdział opisuje studia nad Zachodnim Teatrem Działań Wojennych (ZTDW). Dzięki przeprowadzonej kwerendzie archiwalnej udało mi się odtworzyć sposób organizacji i przebieg studiów ZTDW prowadzony w Siłach Zbrojnych (SZ) PRL. W szczególności opisałem historię studiów realizowanych w MW PRL obejmujących ich morską część ZTDW. Wyniki podejmowanych wówczas studiów i związanych z nimi prac badawczych miały rzeczywisty wpływ na bieżące poglądy dotyczące prowadzenia wszelkiego rodzaju operacji morskich, zarówno obronny wybrzeża morskiego PRL, jak i zaczepnych, tj. walki o panowanie na morzu i wykonywania morskich operacji desantowych. Opracowane na ich podstawie wnioski i zalecenia miały zasadnicze znaczenie dla sposobów prowadzenia walki, doboru sił i środków oraz założeń dotyczących przyszłego rozwoju MW PRL. Równie dużo uwagi poświęciłem zakresowi poszczególnych zagadnień podejmowanych studiów, obejmujących obszary operacyjnego zainteresowania, w tym obszary morskie i państwa znajdujące się na kierunkach strategicznych, a w szczególności na Jutlandzkim Kierunku Operacyjnym. Dodatkowym walorem podjętego wysiłku badawczego było zobrazowanie ewaluacji prowadzonych studiów i ich wpływu na rozwijaną w MW PRL sztukę operacyjną.

Prezentowany opis jest pierwszym kompleksowo wykonanym opracowaniem w polskiej historiografii wojskowej ukazującym system działania studiów Teatru Działań Wojennych prowadzonych na szczeblu centralnym SZ PRL i w MW PRL.

W rozdziałach IV i V zająłem się teorią morskiej sztuki operacyjnej i obowiązujących w niej reguł. Przeprowadziłem analizę pozwalającą na opisanie historii morskiej sztuki operacyjnej stosowanej w MW PRL oraz przyczyn i sposobów jej implementacji z radzieckiej morskiej sztuki wojennej. Podjęte badania historyczne nad źródłami radzieckimi pozwoliły mi odtworzyć ewolucję radzieckiej morskiej sztuki operacyjnej w okresie poprzedzającym powstanie UW i wskazać moment, w którym opracowane rozwiązania były gotowe do wdrożenia w organizowanej przez ZSRR Zjednoczonej Flocie Bałtyckiej oraz wywodzącej się z niej w latach 80-tych XX wieku Zjednoczonej Eskadry Okrętów. Sporządzone wówczas

założenia systemowe pozwoliły nie tylko wprowadzić jednolite standardy działania sił morskich UW na Bałtyku, ale również zaprogramować szkolenie operacyjne realizowane w MW PRL. W wyniku przeprowadzonych analiz udało mi się opisać w sposób komplementarny nie tylko historię implementacji radzieckiej sztuki operacyjnej na grunt MW PRL, ale również wyjaśnić sposób prowadzenia szkolenia operacyjnego, opisany na konkretnym modelu, w oparciu o faktycznie przeprowadzone ćwiczenia. W wyniku wykonanej kwerendy udało mi się odtworzyć przebieg szkolenia operacyjnego uzupełniając w ten sposób powstałe luki w polskiej historiografii marynistycznej. Dokonałem również charakterystyki dziesiątek ćwiczeń w oparciu o opracowany na potrzeby publikacji autorski model ukazujący przebieg szkolenia operacyjnego w MW PRL. Przyjęte rozwiązanie pozwoliło mi wykonać opis historyczny w sposób kompleksowy. Największym wyzwaniem tej części pracy było pomyślne przeprowadzenie weryfikacji informacji zawartych w wojskowej dokumentacji archiwalnej w zagranicznych źródłach historycznych. Zadania to udało się wykonać pomyślnie.

Istotnym uzupełnieniem całości było ukazanie związku między strukturą organizacyjną MW PRL, czyli powołanie do życia flotyll, z potrzebami operacyjnymi UW. Podjęte działania miały zapewnić efektywne użycie sił morskich na wypadek wojny i prowadzenia operacji morskich zgodnie z założeniami Dowództwa UW bez konieczności zmiany organizacji MW PRL obowiązującej w czasie pokoju. Wdrożone rozwiązania organizacyjne warunkowały nieustającą gotowość do działania sił morskich.

Poza wykonaniem opisu prezentującego historię realizowanego w MW PRL szkolenia operacyjnego odniosłem się do polskiej morskiej myśli wojskowej, która zaistniała w przestrzeni pomiędzy zaimplementowanymi regułami radzieckiej morskiej sztuki operacyjnej a polskimi doświadczeniami ze szkolenia operacyjnego. Dowodem jej istnienia są również zaprezentowane w publikacji dokumenty operacyjne Sztabu Głównego MW i materiały analityczne wykonane w Wyższej Szkole Marynarki Wojennej w Gdyni. Niestety ze względu na korelacje zawartych w nich tez ze sposobem funkcjonowania ZFB ostatecznie nie opracowano polskiej teorii morskiej sztuki operacyjnej. A w konsekwencji nie stworzono własnych standardów dotyczących działania MW PRL na rzecz obronności PRL. Głównie wynikało to z faktu, że w MW PRL nie funkcjonowały dokumenty określające jej działanie na wypadek wojny niezależnie od wojsk UW.

Poddana ocenie monografia stanowi kompleksowe ujęcie historii morskiej sztuki operacyjnej występującej w MW PRL zarówno w wymiarze teoretycznym, jak i praktycznym oraz szeroko uwzględnia związane z tym implikacje w działaniu sił morskich w opisanym okresie.

Prezentowane osiągnięcie naukowe jest zarazem podsumowaniem dotychczasowych badań nad historią sztuki operacyjnej stosowanej w MW PRL, ale i punktem wyjścia do moich dalszych badań nad morską sztuką wojenną. Rozwinięciem wybranego zagadnienia opisanego w monografii są moje dalsze badania nad morskimi operacjami desantowymi, których wyniki zaprezentowałem w książce pt. *Sztuka operacyjna marynarki wojennej. Morskie operacje desantowe na kierunku jutlandzki w okresie istnienia Układu Warszawskiego* wydanej przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w 2022 roku. Publikacja stanowi obecnie jedyne naukowe opracowanie historyczne opisujące teorię i doświadczenia z morskich i kombinowanych powietrzno-morskich operacji desantowych planowanych do wykonania przez MW PRL. Dodatkowo wybrane zagadnienia podjętego problemu badawczego w przedstawionej do oceny pracy zostały rozwinięte w innych publikacjach naukowych. Obecnie w wyniku podjętych badań nad układem warszawskim i MW PRL opracowałem, mający się ukazać w 2023 roku rozdział pt. *Układ Warszawski sojusz dla pokoju, czy zagrożenie dla Europy?*, w opracowaniu pt. *Alianse z wyboru i przymusu. Polskie sojusze militarne w XX i XXI wieku. Studia przypadków*, red. Jacek Jędrzyak, Daniel Koreś, wydawanej przez Wojskowe Biuro Historyczne i Instytut Pamięci Narodowej we Wrocławiu. Oraz artykuły pt. *Zasady współdziałania operacyjnego sił morskich układu warszawskiego na Bałtyku. Zbiór dokumentów pod kryptonimem BAŁTYKA* w czasopiśmie pt. *Studia z dziejów polskiej historiografii wojskowej*, t. XXIII, 2022, PL ISSN 0137-5202, i pt. *General characteristics of reseach conducted at the Polish Naval College in the light of military archives* w *Alcumena Interdisciplinary Journal*. Pismo Interdyscyplinarne, PL ISSN 2719-9851.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Uczestniczyłem w projekcie realizowanym w ramach porozumienia między ministerstwami Obrony Narodowej i Nauki i Szkolnictwa Wyższego wykonywanym w Zakładzie Wsparcia Działań Sił Morskich Instytutu Operacji Morskich Akademii Marynarki Wojennej, w latach 2015-2017, na temat: „Możliwości wzmocnienia systemu obronnego państwa przez obywateli RP w świetle obowiązujących regulacji prawnych, pod kryptonimem RAWKA”, kod pracy 5-0-2-1-443/8001. Opracowałem założenia do wykonania projektu oraz poszczególnych badań i dokonałem analizy ewolucji stanu prawnego i regulacji określających obowiązki obywateli RP

i inne podmioty w zakresie obronności na przestrzeni ok. 70. lat, które funkcjonowały od drugiej połowy XX wieku do 2018 roku. Opisałem sposoby ich zastosowania. Wynikiem realizowanego projektu jest publikacja, której jestem współautorem, pod tytułem *Rzecz o obywatela obowiązkach obronnych*, Gdynia 2018.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

Oprócz aktywności naukowej najważniejszym elementem mojej działalności jest praca ze studentami Wydziału Nauk Historycznych UMK na kierunku wojskoznawstwo. Od roku akademickiego 2015/2016 prowadzę zajęcia dydaktyczne (ćwiczenia i wykłady) poświęcone szeroko rozumianej tematyce historii wojskowej, a w szczególności siłom morskim, bezpieczeństwu międzynarodowemu i konfliktom lokalnym od zakończenia II Wojny Światowej oraz bezpieczeństwu narodowemu Polski po 1945 roku. Współczesnym zagrożeniom bezpieczeństwa światowego, prawnym podstawom funkcjonowania polskich sił zbrojnych i węzłowych problemów współczesnej organizacji i funkcjonowania wojska i służb mundurowych, historii i współczesności sił oraz służb specjalnych.

W latach 2014 – 2018 prowadziłem zajęcia dla studentów na kierunku bezpieczeństwo narodowe na Wydziale Dowodzenia i Operacji Morskich Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni na temat obronności państwa oraz podczas kursu specjalistycznego dla oficerów starszych przewidzianych do wyznaczenia na wyższe stanowiska dowódcze.

W latach 2016-2020 byłem kierownikiem Niestacjonarnych Studiów Wojskoznawstwa prowadzonych na Wydziale Nauk Historycznych UMK, a obecnie pełnię funkcję pełnomocnika Dziekana ds. osób niepełnosprawnych. Jestem również członkiem Wydziałowej Komisji ds. Promocji oraz przedstawicielem młodszych pracowników nauki w Radzie Dyscypliny Historia WNH UMK.

Od 2016 roku jestem opiekunem Wojskoznawczego Koła Naukowego. W ramach tej działalności wspieram studentów w organizacji przedsięwzięć naukowych oraz wystaw i szkoleń pozwalających im nabyć nowe umiejętności. W zakresie podejmowanych przez Koło działań odbyłem krajowe objazdy naukowe mające na celu przybliżyć historię polskich Sił Zbrojnych. Efektem podjętej nad studentami opieki jest monografia na temat historii polskich Sił Zbrojnych napisana przez studentów Wydziału Nauk Historycznych UMK i Wydziału Dowodzenia i Operacji Morskich AMW, która powstała po zorganizowanej przez Wojskoznawcze Koło Naukowe konferencji, pod tytułem *Sily Zbrojne RP*, Toruń 2019.

Wyrazem działalności popularyzującej historię były zorganizowane przeze mnie w latach 2015 – 2020 wystawy tematyczne dotyczące historii polskiej Marynarki Wojennej we współpracy z Muzeum Marynarki Wojennej i Stowarzyszeniem Ligi Morskiej i Rzeczej. Uczestniczyłem w okolicznościowych wydarzeniach organizowanych przez instytucje kultury, tj. Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni i Muzeum im. Orła Białego w Skarżysku Kamiennej oraz Uniwersytetu Szczecińskiego, którego pracownicy w ramach projektu UE zorganizowali wydarzenie popularyzujące historię wojskową. Dodatkowo promowałem historię polskich sił morskich w ramach przedsięwzięć organizowanych przez Instytut Pamięci Narodowej, Centrum Edukacyjne Przystanek Historia w Warszawie i Oddział w Szczecinie.

Obecnie jestem członkiem (zastępcą przewodniczącego) Rady Naukowej „Biuletynu Historycznego Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni”.

Zrecenzowałem ponad 130 prac licencjackich i magisterskich opracowanych przez studentów Wydziału Nauk Historycznych. Ze względu na przyjęte w jednostce rozwiązania organizacyjne nie mogę prowadzić seminariów i być promotorem.

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

Poruszaną w monografii problematykę dotyczącą historii wojskowej Europy środkowej, w tym układu warszawskiego i NATO, omawiałem podczas międzynarodowych konferencji naukowych organizowanych w Kownie w ramach zgłaszanego w latach 2017-2019 i 2021 roku panelu autorskiego, oraz na Ukrainie (2018, 2021) i w Rumuni (2015). Byłem też współorganizatorem szeregu krajowych konferencji naukowych poświęconych historii wojskowej i bezpieczeństwa w Europie, w tym współorganizowanych z instytucjami MON. Jest organizatorem cyklicznej konferencji naukowej na temat historii Marynarki Wojennej we współpracy z Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni, oraz wystaw historycznych prezentowanych w Collegium Humanisticum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu zapoczątkowanych z mojej inicjatywy w 2015 roku. Ogół podejmowanych przedsięwzięć przedstawiłem w *Wykazie osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny*.

Sporządziłem recenzje wydawnicze dla 3 monografii dotyczących ludowego Wojska Polskiego i broni strzeleckiej oraz dla periodyków: „Biuletyn Historyczny Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni”, „Przegląd Historyczno-Wojskowy” i „Pamięć i Sprawiedliwość”.

Moje prace zostały zauważone przez historyków duńskich, między innymi przez Peer Hennk Hansen i Anna Wererberg, którzy wykorzystali jako materiał źródłowy mój artykuł pod tytułem *Zadania komponentu morskiego w strategiczno-operacyjnym ćwiczeniu Zjednoczonej Floty Bałtyckiej Układu Warszawskiego Lato 68'* zawarty w *Wojny i konflikty zbrojne. Zbiór studiów*, tom 5, Bydgoszcz 2018, w publikacji pod tytułem *Mod fermmede kryster... Den 7. Polske landgangsdivision og Danmark*, wydaną przez Muzeum Langelands w 2021 roku. Wyniki moich badań zostały również zauważone przez realizatorów projektu badawczego dotyczącego polsko-duńskich relacji podczas zimnej wojny wykonywanego przez Muzeum Langelandsford, Uniwersytet Południowej Danii i Królewskie Archiwum Danii, którzy w 2022 roku zaproponowali publikację mojego artykułu w języku duńskim (opracowanie jest w trakcie realizacji).

Za osiągnięcia uzyskane w dziedzinie naukowej otrzymałem dwukrotnie *Indywidualne Wyróżnienie Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu*.

Robert Lybak
.....
(podpis wnioskodawcy)